

Skall svenska hushåll skänka pengar till utbyggnad av norsk vattenkraft?

Sverige har satt upp ett ambitiöst mål för förnyelsebar elproduktion fram till år 2010 - 10 TWh ny kapacitet skall då finnas i landet, vilket motsvarar mer än vad kärnkraftverket Barsebäck producerade årligen, ett antal miljarder i investeringar och oräkneligt antal arbetstillfällen. Som elkonsument är vi i Sverige många som lämnar vårt bidrag till detta mål genom att betala för elcertifikat varje gång vi får elräkningen.

Departementet för miljö och samhällsbyggnad i Sverige ser just nu över regelverket. Mycket lite ny och förnyelsebar elproduktion har tillkommit sedan certifikatsystemet introducerades år 2003. Den nya produktionskapacitet som har tillkommit, och som vi alla stöttat ekonomiskt, har främst de stora skogsbolagen svarat för. Jag tror inte att de behövde vårt bidrag.

Att departementet nu ser över regelverket är bra. Härigenom kan certifikatsystemet ges den livslängd som behövs för att en storskalig utbyggnad av förnyelsebar el skall komma till stånd. Vad marknaden behöver är ett regelverk som gäller under lång tid, och förslaget från statens sida att certifikatsystemet skall gälla fram till och med 2030 tyder på en ökad förståelse av behovet sett från ett investerarperspektiv.

Vad som är mer betänkligt är att den svenska regeringen samtidigt överväger att ansluta en den svenska marknaden för elcertifikat till en tilltänkt norsk. Härigenom skall man i framtiden kunna handla elcertifikat i en gemensam norsk/svensk marknad och då den svenska och den norska elmarknaden är redan integrerad kan det förefalla naturligt att så även skall vara fallet vad gäller elcertifikat. Som betalande elkonsument och härigenom bidragsgivare till systemet har jag ett par invändningar mot denna ordning.

En integrerad certifikatsmarknad leder till att investeringar i ny elproduktion delvis kommer att styras över till grannlandet Norge. Förnyelsebara energikällor är bland andra vindkraft och vattenkraft och i vårt västra grannland råder mycket goda förhållanden för båda dessa kraftslag – bättre än de svenska. Sålunda får i man Norge ut mer energi för varje investerad krona än i Sverige och det bidrag som vi ger till förnyelsebar elproduktion kommer att följa investeringarna – till Norge!

Till saken hör att Norge, till följd av landets exploatering av icke förnyelsebara energikällor (olja och gas), har en stinn statskassa. Att utbyggnad av förnyelsebar elproduktion i Norge skulle ske med bidrag från svenska hushåll genom elcertifikaten förefaller vara en bisarr tanke. Rimligare vore att normmännen själva bekostar denna utbyggnad med medel som erhållits från utvinning av icke förnyelsebara energikällor. Jag kan tänka mig ett antal andra länder som är i större behov av svenska biståndsmedel för investeringar än just Norge.

Norsk vattenkraft är dessutom underkastad en s k *hjemmfallsrett* som diskriminerar en utländsk ägare i norsk vattenkraft. Denna norska särreglering av ägandet i vattenkraft innebär att en svensk investerare i norsk vattenkraft inte behandlas på samma sätt som en

norsk investerare i svensk vattenkraft, och att anläggningen slutligen och utan ersättning kommer i norska statens ägo. Om Norge skall anslutas till den svenska marknaden för certifikat bör detta som minimum ske först när norrmännen slopat *hjemfallsinstituttet*.

Slutligen kommer en integrerad svensk/norsk certifikatsmarknad leda till att Sverige får svårare att nå målet 10 TWh ny förnyelsebar elproduktion år 2010, eftersom en del av investeringarna i sådan produktion hamnar i Norge och inte i Sverige. Sverige är till skillnad från Norge medlem i EU och det mål som Sverige uppställt vad gäller förnyelsebar elproduktion är en del av ett vidare mål inom EU. Det är möjligt att målet för Sverige istället borde vara ett gemensamt mål för de nordiska länderna, eftersom vår elmarknad är integrerad men så länge detta inte är fallet bör vi vänta med en svensk/norsk certifikatsmarknad.

Jag ser dock helst att mitt bidrag används där det var avsett: för investering i förnyelsebar elproduktion i Sverige och att pengarna går till en mottagare som annars inte hade gjort investeringen.

Björn Öberg
Advokat